

2011 m. gegužės 10 d., antradienis

I

(Rezoliucijos, rekomendacijos ir nuomonės)

REZOLIUCIJOS

EUROPOS PARLAMENTAS

Skolininkų turto išaldymas ir informacijos apie jį atskleidimas tarptautinio bylinėjimosi atvejais

P7_TA(2011)0193

2011 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento rezoliucija su rekomendacijomis Komisijai dėl pasiūlytų laikinų priemonių, susijusių su skolininkų turto išaldymu ir atskleidimu tarptautinio bylinėjimosi atvejais (2009/2169(INI))

(2012/C 377 E/01)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 225 straipsnį,
  - atsižvelgdamas į savo 2007 m. spalio 25 d. rezoliuciją dėl žaliosios knygos dėl teismo sprendimų vykdymo Europos Sąjungoje veiksmingumo: banko sąskaitų areštas ⁽¹⁾,
  - atsižvelgdamas į savo 2009 m. balandžio 22 d. rezoliuciją dėl veiksmingo teismo sprendimų vykdymo Europos Sąjungoje. Skolininkų turto skaidrumas ⁽²⁾,
  - atsižvelgdamas į savo 2009 m. lapkričio 25 d. rezoliuciją dėl Komisijos komunikato Europos Parlamentui ir Tarybai „Laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė piliečių labui“ (Stokholmo programa) ⁽³⁾,
  - atsižvelgdamas į 2009 m. gruodžio 10 d. ⁽⁴⁾ Europos Vadovų Tarybos priimtą 2010–2014 m. Stokholmo programą „Atvira ir saugi Europa piliečių labui“ ⁽⁵⁾, ypač į jos 3.4.2 punktą,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 42 ir 48 straipsnius,
  - atsižvelgdamas į Teisės reikalų komiteto pranešimą ir į Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto nuomonę (A7–0147/2011),
- A. kadangi pati svarbiausia Sąjungos priemonė siekiant skatinti augimą atsižvelgiant į finansų krizės pasekmes yra jos vidaus rinka; kadangi būtina, kad milijonai verslo įmonių ir piliečių, kurie naudojami vidaus rinka ir savo teise gyventi, dirbti ir keliauti visoje ES, turėtų veiksmingų teisės gynimo priemonių tuo atveju, jeigu reikėtų iškelti ieškinį kitam piliečiui arba verslo įmonei,

⁽¹⁾ OL C 263 E, 2008 10 16, p. 655.⁽²⁾ OL C 184 E, 2010 7 8, p. 7.⁽³⁾ OL C 285 E, 2010 10 21, p. 12.⁽⁴⁾ Europos Vadovų Tarybos išvados, 2009 m. gruodžio 10-11 d., EUCO 6/09.⁽⁵⁾ OL C 115, 2010 5 4, p. 1.

2011 m. gegužės 10 d., antradienis

- B. kadangi piliečiai ir verslo įmonės gali pasinaudoti vidaus rinka ir laisvės, saugumo ir teisingumo erdve tik tuo atveju, jeigu veiksmingai taikoma (nuo perkėlimo ir informuotumo didinimo iki taikymo ir vykdymo) Sąjungos teisė, ypač civilinės teisenos srityje,
- C. kadangi šiandien sėkmingų tarpvalstybinio skolų išieškojimo atvejų, turint mintyje tiek fizinių asmenų, tiek įmonių turtą, yra labai mažai; kadangi dėl tokios padėties varžoma tarpvalstybinė prekyba, siunčiamas signalas apie nebaudžiamumą nuolat išpareigojimų nevykdantiems skolininkams ir trukdoma Sąjungos ekonominei veiklai,
- D. kadangi šiandien kreditoriams per daug brangu išieškoti skolų kitoje valstybėje tuo atveju, kai skolininkas turi turto keliose valstybėse narėse; kadangi atėjo laikas supaprastinti ir pagreitinti šį išieškojimo procesą,
- E. kadangi tokios pernelyg didelės išlaidos turi neigiamą poveikį tarptautinių paskolų suteikimui ir netgi tarptautiniams komerciniams sandoriams ir yra didelė kliūtis visapusiškam vidaus rinkos veikimui,
- F. kadangi skolų išieškojimas tarpvalstybiniu lygiu turi būti prioritetas vidaus rinkos klausimas ir teismams turi būti sudarytos sąlygos veikti greitai siekiant išaldyti skolininko ar tariamo skolininko turtą; kadangi, jeigu tokia priemonė netaikoma, nesąžiningi prekybininkai ir kiti asmenys, kurie tyčia vengia vykdyti savo išpareigojimus, gali perkelti savo turtą į kitos šalies jurisdikcijos sferą ir priversti piliečius ir mažas įmones, kurios jau gavo teismo sprendimą, kreiptis į kitos valstybės narės teismą dėl turto išieškojimo,
- G. kadangi, atsižvelgus į praktinius sunkumus, su kuriais susiduria kreditoriai tarpvalstybiniu lygmeniu siekdami gauti informaciją apie skolininkus iš viešųjų ir privačių šaltinių, reikia numatyti orderį dėl informacijos apie turtą atskleidimo,
- H. kadangi teisėkūros veiksmai, kurių prašoma šioje rezoliucijoje, turėtų būti grindžiami išsamiais poveikio vertinimais, kaip reikalauja Parlamentas,
- I. kadangi išsami informacija apie procedūras siekiant reikalavimų vykdymo kiekvienoje valstybėje narėje turėtų būti skelbiama Europos e. teisingumo portale; kadangi valstybių narių teisėsaugos institucijų bendradarbiavimas turėtų būti intensyvinamas, kad būtų pagreitinamas skolų išieškojimas,
- J. kadangi siūlomos priemonės turėtų papildyti taikomą Sąjungos teisę ir iniciatyvas, ypač 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2011/7/ES dėl kovos su pavėluotu mokėjimu, atliekamu pagal komercinius sandorius⁽¹⁾, 2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo⁽²⁾, 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1896/2006, nustatantį Europos mokėjimo įsakymo procedūrą⁽³⁾, 2007 m. liepos 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 861/2007, nustatantį Europos ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūrą⁽⁴⁾, ir Europos e. teisingumo portalą,
- K. kadangi priemonės turėtų būti paprastos ir užkirsti kelią vėlavimui bei nereikalingoms išlaidoms; kadangi jos galėtų būti taikomos, jeigu reikia, *ex parte* užtikrinant netikėtumo poveikį; kadangi reikia atitinkamai apsaugoti skolininkų ir tariamų skolininkų teises siekiant išvengti bet kokio piktnaudžiavimo prašomomis taikyti priemonėmis,

⁽¹⁾ OL L 48, 2011 2 23, p. 1.

⁽²⁾ OL L 12, 2001 1 16, p. 1.

⁽³⁾ OL L 399, 2006 12 30, p. 1.

⁽⁴⁾ OL L 199, 2007 7 31, p. 1.

2011 m. gegužės 10 d., antradienis

1. ragina Komisiją pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 81 straipsnio 2 dalį Parlamentui nedelsiant pateikti teisėkūros pasiūlymus dėl skolininkų turto išaldymo ir atskleidimo priemonių tarpvalstybinėse bylose laikantis toliau pateikiamų išsamių rekomendacijų;
2. patvirtina, kad rekomendacijos nepažeidžia subsidarumo principo ir pagrindinių piliečių teisių;
3. mano, kad prašomas pateikti pasiūlymas neturės finansinių padarinių Sąjungos biudžetui;
4. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją ir pridėdamas išsamias rekomendacijas Komisijai ir Tarybai.

PRIEDAS

IŠSAMIOS REKOMENDACIJOS DĖL PRAŠOMO PATEIKTI PASIŪLYMO TURINIO

1 dalis. Prašomos priemonės

1 rekomendacija (dėl priemonių, kurias reikia patvirtinti, formos ir pobūdžio)

Europos Parlamentas prašo nustatyti šias priemones: Europos orderį dėl turto išsaugojimo ir Europos orderį dėl turto atskleidimo. Šiuo tikslu Sąjunga turėtų parengti reglamentą. Abi priemonės turėtų būti atskiros teisės gynimo priemonės, papildančios pagal nacionalinę teisę taikomas priemones. Jos turėtų būti taikomos tik tarpvalstybinėse bylose.

2 dalis. Abiems priemonėms bendros rekomendacijos

2 rekomendacija (dėl jurisdikcijos išduoti orderį)

Europos Parlamentas laikosi nuomonės, kad taikant prašomas priemones turėtų būti laikomasi vienodų jurisdikcijos taisyklių, pagal kurias būtų nustatyta, kurie nacionaliniai teismai turi teisę šias priemones išduoti. Nustatant vienodas taisykles turėtų būti atsižvelgiama į tai, kad bylą iš esmės nagrinėjantis teismas pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 44/2001⁽¹⁾ dažniausiai yra tinkamiausia institucija minėtiems orderiams išduoti. Taikant taisykles taip pat turėtų būti atsižvelgiama į pagrindinio teismo proceso, kurio metu paprašyta išduoti orderį, etapą.

3 rekomendacija (dėl jurisdikcijos išklausti prieštaravimus dėl orderio)

Europos Parlamentas laikosi nuomonės, kad teismas, išdavęs Europos orderį dėl turto išsaugojimo arba Europos orderį dėl turto atskleidimo, turėtų turėti išimtinę jurisdikciją išklausti prieštaravimus, jeigu tokie prieštaravimai susiję su orderio galiojimu visoje ES. Kai prieštaravimas pateikiamas dėl orderio galiojimo konkrečioje, ne jį išdavusio teismo, valstybėje narėje, ši taisyklė turėtų būti sušvelninta siekiant apsaugoti skolininkus, tariamus skolininkus ir trečiašias šalis, taip pat suteikiant jurisdikciją valstybės narės, kurioje yra turtas, teismams. Prašomose priemonėse turi būti detalai nurodytas tokių prieštaravimų dėl orderio pagrindas.

4 rekomendacija (dėl standartinės prašymo išduoti orderį formos ir dėl ataskaitų)

Europos Parlamentas laikosi nuomonės, kad turėtų būti sudaryta galimybė paprašyti išduoti abu orderius standartine forma įvairiomis kalbomis, taip pat per Europos e. teisingumo portalą. Minėtoji forma turėtų būti kuo paprastesnė. Su orderių vykdymu susijusi informacija taip pat turėtų būti pateikiama standartine forma (pvz., vykdant Europos orderį dėl turto išsaugojimo reikia pateikti banko atsakymą vykdomajai institucijai dėl atlikto arešto, pranešimą skolininkui ir t. t.).

⁽¹⁾ 2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (OL L 12, 2001 1 16, p. 1).

2011 m. gegužės 10 d., antradienis*5 rekomendacija (dėl ataskaitų)*

Komisija turėtų būti įpareigota teikti ataskaitas apie prašomų priemonių įgyvendinimą ir ypač apie naudojimąsi jomis.

3 dalis. Rekomendacijos, susijusios su Europos orderiu dėl turto išsaugojimo*6 rekomendacija (dėl pagrindinio teismo proceso etapo, kuriuo galima prašyti išduoti tokį orderį)*

Europos Parlamentas laikosi nuomonės, kad labai svarbu sudaryti galimybę *ex parte* gauti Europos orderį dėl turto išsaugojimo, nepateikiant išankstinio įspėjimo šaliai, kuriai priklauso atitinkamas turtas. Orderį turėtų būti galima gauti prieš ir per pagrindinį teismo procesą, taip pat jam pasibaigus.

7 rekomendacija (dėl kreditoriaus keliamos bylos)

Europos Parlamentas mano, kad sprendimą dėl Europos orderio dėl turto išsaugojimo nacionalinis teismas turėtų priimti savo nuožiūra. Be to, įrodymus turėtų pateikti ieškovas, kad būtų *prima facie* pagrįstas priemonės reikalingumas (*fumus boni juris*) ir skubumą sąlygojančios aplinkybės (*periculum in mora*). Nacionalinis teismas šiuos kriterijus turėtų įvertinti remdamasis galiojančia Teisingumo Teismo praktika.

8 rekomendacija (dėl mažiausio informacijos kiekio, kurio reikia, kad būtų išduotas Europos orderis dėl turto išsaugojimo)

Europos Parlamentas laikosi nuomonės, kad užtektų pateikti tikslią informaciją apie skolininką arba tariamą skolininką ir nereikėtų pateikti faktinio banko sąskaitos numerio. Tokios informacijos turėtų pakakti siekiant užkirsti kelią dėl vienodų vardų ir pavardžių kylančiai painiavai.

9 rekomendacija (dėl šio orderio vykdymo)

Jeigu orderis išduodamas, kaip įprasta, prieš priimant sprendimą, kuriuo nustatoma skola, jis turėtų būti vykdomas visoje ES taikant, jeigu reikia, minimalias laikinas priemones. Priešingu atveju, jeigu orderis išduodamas po to, kai buvo priimtas sprendimas, kuriuo nustatoma skola, jis turėtų būti vykdomas visoje ES netaikant jokių laikinų priemonių.

10 rekomendacija (dėl šio orderio poveikio)

Europos Parlamentas laikosi nuomonės, kad Europos orderis dėl turto išsaugojimo turėtų būti išduodamas tik siekiant areštuoti sąskaitas arba laikinai įšaldyti banko indėlius ir juo kreditoriui neturėtų būti suteikiama jokių nuosavybės teisių į turtą. Taip pat reikėtų svarstyti, ar pagal šį orderį turėtų būti išsaugomas kitokio pobūdžio turtas, pvz., nekilnojamasis turtas arba būsimas turtas (ateityje mokėtinas reikalavimas arba paveldėjimas).

Europos orderis dėl turto išsaugojimo turėtų būti išduodamas tik toms sąskaitoms, kurioms būtina, ir turėtų būti taikomas tik skolos sumą atitinkančiai turto daliai kartu su teisiniais mokesčiais ir palūkanomis. Orderį išdavusiam teismui reikėtų suteikti galimybę konkrečiu atveju sutrumpinti orderio galiojimo laikotarpį atsižvelgiant į argumentus kiekvienoje byloje.

11 rekomendacija (Europos orderio dėl turto išsaugojimo taikymo tvarka)

Europos Parlamentas pirmenybę teiktų elektroninei perdavimo sistemai, kuri sujungtų orderį išduodantį teismą ir banką, kuriame yra sąskaitos, ir kuria būtų galima pasinaudoti per Europos e. teisingumo portalą, tačiau gali būti svarstomos kitos galimybės.

Europos Parlamentas laikosi nuomonės, kad taikant Europos orderį dėl turto išsaugojimo bankams turi būti nustatytas įsipareigojimas orderį vykdyti nedelsiant (t. y. laikantis griežtai apibrėžtų terminų) ir tolesnis įsipareigojimas informuoti vykdomąją instituciją apie tai, ar pavyko sąskaitas areštuoti, ar ne. Taikant orderį reikia laikytis galiojančių duomenų apsaugos taisyklių.

2011 m. gegužės 10 d., antradienis

Europos Parlamentas ragina Komisiją parengti prašomą priemonę taip, kad būtų kuo labiau sumažintos jos taikymo išlaidos. Atsižvelgiant į didelius banko sąskaitų arešto išlaidų skirtumus skirtingose valstybėse narėse reikėtų svarstyti, ar taikant prašomą priemonę reikėtų siekti suderinti šias išlaidas, ar sprendimą šiuo klausimu turėtų priimti valstybės narės nacionaliniu lygmeniu. Bet kokiu atveju, tokios išlaidos neturėtų viršyti didžiausios reglamente nustatytos sumos, jos turėtų būti skaidrios, nediskriminuojamo pobūdžio, atspindėti iš tikrųjų patirtas išlaidas ir tai, kad buvo sukurta bendra mokėjimų eurais erdvė, taip pat tai, kad tokios procedūros turėtų būti kuo labiau standartizuotos.

Europos Parlamentas ragina atidžiai svarstyti klausimą, kas turėtų apmokėti Europos orderio dėl turto išsaugojimo taikymo išlaidas, taip pat ragina analizuoti geriausios praktikos pavyzdžius nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis.

12 rekomendacija (dėl procesinių apsaugos priemonių, taikomų skolininkams ir tariamiems skolininkams)

Europos Parlamentas laikosi nuomonės, kad į prašomas priemones turėtų būti įtraukiamas išsamus apsaugos priemonių, taikomų skolininkams ir tariamiems skolininkams, rinkinys:

- A. Tuo atveju, kai Europos orderio dėl turto išsaugojimo reikalaujama prieš paskelbiant sprendimą, kuriuo nustatoma skola, orderis išduodamas su sąlyga, kad ieškovas pateiks apsaugos priemonių arba kitų garantijų orderį išduodančio teismo nuožiūra, kad atlygintų atsakovui ir bet kuriai kitai trečiajai šaliai visą patirtą žalą. Atsakovui turėtų būti suteikta galimybė nutraukti Europos orderio dėl turto išsaugojimo taikymą, pateikęs garantiją. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad dėl šių nuostatų ribotų finansinių išteklių turintiems asmenims nekiltų kliūčių pasinaudoti priemonėmis.
- B. Jeigu Europos orderis dėl turto išsaugojimo išduodamas nepranešus (*ex parte*), atsakovas turi būti nedelsiant po įvykdymo oficialiai informuotas ir jam turi būti suteikta visa informacija, kurios reikiant siekiant parengti prieštaravimą dėl orderio.
- C. Atsakovui turėtų būti suteikta teisė pateikti *ex post* prieštaravimą dėl Europos orderio dėl turto išsaugojimo. Tokio prieštaravimo pagrindai turėtų būti suderinti rengiant prašomą priemonę. Rengiant priemonę taip pat turėtų būti suderinta jurisdikcija išklausti tokį prieštaravimą.
- D. Turėtų būti nustatytas konkretus Europos orderio dėl turto išsaugojimo galiojimo terminas. Ypač, jei pagrindinis teismo procesas dar nepradėtas, orderį išduodantis teismas turėtų nustatyti jo terminą.
- E. Taikant šią priemonę reikėtų tinkamai atsižvelgti į šalies lygmeniu taikomą įvairią praktiką, susijusią su skolininko problemomis, įskaitant galiojančias banko sąskaitos dydžio ribas, kurių nepasiekus fizinio asmens banko sąskaita negali būti areštuojama. Taigi tokie klausimai turėtų būti sprendžiami taikant valstybės narės, kurioje yra skolininko arba tariamo skolininko nuolatinė gyvenamoji vieta, teisę. Tačiau valstybės narės, siekdamos didinti kreditorių teisinių tikrumą, turėtų būti įpareigtos perduoti Komisijai informaciją apie minėtas išimtis, kurios bus paskelbtos viešai.
- F. Pagal Europos orderį dėl turto išsaugojimo turėtų būti numatyta, kad kreditorius prisiima Europos orderio dėl turto išsaugojimo vykdymo riziką ir privalo atlyginti skolininkui visą dėl vykdymo priemonių padarytą žalą.

4 dalis. Rekomendacijos, susijusios su Europos orderiu dėl turto atskleidimo

13 rekomendacija (dėl šio orderio pobūdžio)

Europos Parlamentas laikosi nuomonės, kad turėtų būti sudaryta galimybė prašyti išduoti tokį orderį bent jau paskelbus sprendimą, kuriuo nustatoma skola. Komisija turėtų svarstyti, ar tokį orderį būtų galima išduoti ankstesniu teismo proceso etapu, pvz., kai teismas, kurio jurisdikcijai priklauso bylos nagrinėjimas iš esmės, mano, jog kyla didelė grėsmė, kad jo sprendimas nebus vykdomas, taip pat reikėtų svarstyti, kokias apsaugos priemones reikėtų taikyti.

Europos Parlamentas taip pat mano, kad kiekviena valstybė narė turėtų nuspręsti, kuri institucija arba institucijos turi teisę šį orderį išduoti. Šios paskirtos institucijos, atsižvelgdamos į atskiro bylos aplinkybes, galės išduoti Europos orderį dėl turto atskleidimo kiekvienu konkrečiu atveju.

2011 m. gegužės 10 d., antradienis*14 rekomendacija (dėl materialinės šio orderio taikymo srities)*

Europos Parlamentas mano, kad paprastai turėtų būti reikalaujama, kad skolininkai atskleistų visą laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje esantį turtą siekiant užtikrinti kreditoriui kuo didesnę veiksmų pasirinkimo laisvę.

15 rekomendacija (dėl šio orderio vykdymo)

Europos Parlamentas laikosi nuomonės, kad iš dalies keisti ar panaikinti Europos orderį dėl turto atskleidimo gali tik jį išdavęs teismas arba institucija. Šis orderis turėtų būti vykdomas visoje ES netaikant jokių tarpinių priemonių.

16 rekomendacija (dėl procesinių apsaugos priemonių, taikomų skolininkams ir tariamiems skolininkams)

Europos Parlamentas laikosi nuomonės, kad į prašomą priemonę turėtų būti įtraukiamas išsamus apsaugos priemonių, taikomų skolininkams, rinkinys:

- A. Taikant šią priemonę turėtų būti nustatyta tinkama teisės į asmens duomenų apsaugą, kuri užtikrinama pagal Direktyvą 95/46/EB ir nurodoma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, ir veiksmingo teismo sprendimų įgyvendinimo pusiausvyra. Ypač reikėtų nustatyti apsaugos priemones siekiant apsaugoti taikant Europos orderį dėl turto atskleidimo paskelbtą informaciją ir užkirsti kelią piktnaudžiavimui ja.
- B. Pagal Europos orderį dėl turto atskleidimo turėtų būti numatyta, kad kreditorius prisiima šio orderio vykdymo riziką ir privalo atlyginti skolininkui visą dėl atskleidimo padarytą žalą.
- C. Tuo atveju, kai sumokama visa skolos suma, Europos orderis dėl turto atskleidimo turi būti nedelsiant panaikintas, taip pat skolininkui pateikus vienašališką prašymą ir skolos apmokėjimo įrodymą.

17 rekomendacija (dėl baudų, skiriamų už neteisingus duomenis deklaracijoje)

Europos Parlamentas mano, kad pagal prašomą priemonę turėtų būti numatyta baudų, skiriamų už taisyklių nesilaikymą ir klaidingą informaciją, sistema siekiant užtikrinti veiksmingą ir vienodą orderio vykdymą visoje laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje.
